

PLANTENWERKGROEP

IVN-Oisterwijk --- NMC-Schijndel --- Natuurgroep Gestel

Plant van de maand augustus 2022

ivn natuur
educatie
Oisterwijk

Witte munt

Algemeen

Wetensch. naam	Mentha suaveolens Ehrh.***
Uitspraak	Méntha suavéolens
Familie	Lamiaceae/Lipbloemenfamilie
Geslacht	Mentha/Munt
Soort	Witte munt
Hoogte	20 – 75 cm.
Plantvorm	Kruid
Plant	Eénhuizig
Wortels	Kruipend
Stengel	Opgaand
Bladstand	Tegenoverstaand
Bladvorm	Eirond
Bladkleur	Groen
Bladrand	Getand
Bloeiperiode	Juli - oktober
Bloeiwijze	Schijnkrans
Bloemkleur	Wit/licht-lila-wit
Bloementype	Tweeslachtig
Kelkbladen	5
Kroonbladen	5
Meeldraden	4
Stijlen	1
Stempels	2
Vruchtbeginsel	Bovenstandig
Vrucht	Splitvrucht
Leefvorm	Overblijvend
Groeiplaats	Vochtige omgeving

Foto 1. Witte munt

Afb. 2. Witte munt

Inleiding

Een plant beschrijven en dat dan elke maand, waarom doe je dat? Er zijn in boeken en op internet al zoveel beschrijvingen te vinden, waarom dan toch in oktober 2011 dat initiatief van de plantenwerkgroep IVN-Oisterwijk om elke maand een plantbeschrijving op hun website te willen plaatsen? De tijd dat de 'club-maand-blaadjes' het belangrijkste contactmiddel tussen de clubleden is loopt dan ten einde. De website gaat dat onderlinge contact overnemen. De eerste plant – Struikheide – wordt besproken en er volgen er vele. Het hele proces van *produceren-plaatsen-lezen* wordt in werking gezet. Wat het *produceren* betreft geniet ik elke maand weer van de ontdekking welke wereld er achter elke plant schuil gaat. Wat het *plaatsen* betreft verdienen de webmasters een pluim. Wat het *lezen* betreft blijft er altijd weer de onzekerheid van: "Wat zullen de lezers er van vinden". Voor mij een vraag, voor de individuele lezer een weet.

Deze maand? **Witte munt** op foto 1.

Foto 3. Stengel*

Naamgeving

Mentha. Het woord komt van het Griekse minthos dat sterke *geur* aangeeft.

Suaveolens heeft de betekenis van *welriekend*. Beide delen van de wetenschappelijke naam duiden dus op de (wel)riekende geur van de 'munt'-planten.

Opm. Kom je de naam *Mentha rotundifolia* tegen, dan heb je ook met de Witte munt van doen. Nu met de Munt met de ronde bladeren in haar naam.

Witte munt. De Nederlandse naam verenigt de kleur (wit) met de geur(munt) in de naam van Plant van de Maand.

In het Frans, Duits en Engels heet de plant achtereenvolgens: Menthe à feuilles rondes, Rundblättrige Minze en Round-leaved Mint. In het Duitse taalgebied is de plant ook bekend als Apfelminze en Wohlriechende Minzen. In het Engelse taalgebied is de plant ook bekend als Apple mint en Woolly Mint. In het Franse taalgebied is de plant ook bekend als Menthe odorante en Baume sauvage.

Opm. Nog even naar de plantennaam van voor Ehrhart's tijd: Dodonaeus(1583) gaat terug naar de Romeinse natuurbeschrijver Plinius(23-79 n. Chr) en noemt daar de namen *minthè* en *hèduosmos*. In die laatste naam is *hèdus*→ *hedonisme*→*aangenaam* en *osmos*→*geur* te herkennen. Aristoteles(384-322 v.Chr.) noemt de plant *Minthos*.

Plaatsing

Heukels plaatst de plant in de Lipbloemenfamilie, verder in het geslacht Munt en de soort Witte munt. In het geslacht Munt worden verder nog elf andere planten genoemd, waarbij dan ook de hybriden zijn meegeteld. Naast de Witte munt staat ook Polei in dit geslacht als kwetsbaar op de Rode lijst.

Beschrijving

Levensvorm. Witte munt is een overblijvende plant en valt bij de indeling van Raunkiaer onder de Hemikryptofyten.

Wortels. De plant heeft ondergrondse worteluitlopers (afb.2) en ook bovengrondse wortelende uitlopers.

Stengels. Snij je de vierkante stengel door, dan zie je dat die gevuld is(foto 3*). De stengel is wollig behaard (foto 3*).

Bladeren. De bladstand van de nauwelijks gesteelde getande bladeren is tegenoverstaand. Per tweetal zijn ze ten opzichte van elkaar kruiswijs geplaatst(foto 4). De bladranden van de eironde groene bladeren is grof gezaagd(foto 5*). De nervatuur is netvormig(foto 5*). Wat de beharing betreft is de onderkant(foto 6) dichter behaard dan de bovenkant(foto 7). Het is waard om met de loep naar de haren te kijken, je zult ontdekken dat er onvertakte en vertakte haren aanwezig zijn. Waar vind je welke ? De grootte van de bladeren varieert van twee-en-een-halve tot vier-en-een-halve centimeter. De aangename muntgeur komt vooral door de (gekneusde) bladeren.

Foto 4. Bladeren kruiswijs

Foto 5. Gezaagde bladrand*

Foto 6. Blad bovenkant

Foto 7. Blad onderkant

Foto 8. Lipbloem*

Bloemen. In de oksels van kleine, langwerpige schutblaadjes vinden we de lipbloemetjes. De bosjes in de twee tegenoverstaande bladeren vormen samen schijnkransen. Een prachtige bloeiwijze(foto 1). De kransjes zijn zo dicht op elkaar geplaatst dat er een spits toeloopende schijnaar aan de hoofdas ontstaat. De plant is alleen bovenaan in de bloeiwijze vertakt waardoor er meerdere schijnaren ontstaan.

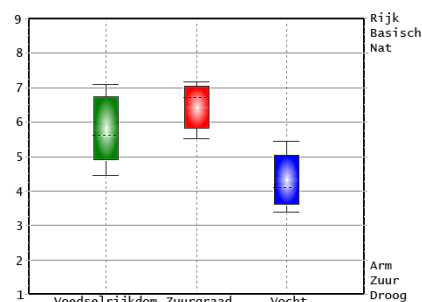
De vijf brede, driehoekige kelktanden vormen a.h.w. een klokvorm. De vier kroonbladen zijn lichtpaars tot bijna wit. Je moet goed kijken om in 'n enkel bloempje de vorm van de vlinderbloem te herkennen. Foto 8*

geeft evenwel een duidelijk beeld van de tweezijdig symmetrische bloem. Er zijn vier meeldraden en de ene stijl heeft twee stempels. De vijf elementen steken buiten de kroon uit.

Vruchten. Het bovenstandige vruchtbeginsel ontwikkelt zich tot een splitvrucht.

Opm. Een splitvrucht is een meerhokkige vrucht die niet opspringt, maar op de grens van de vruchtjes losraakt/uiteenvalt. M.a.w. de vrucht splitst zich nadat die is uitgerijpt.

Verspreiding. De Witte munt verspreidt zich door worteluitlopers, wortelende bovengrondse uitlopers en zaad.

Afb. 9. Ecologische parameters*

Groeiplaats

Bekijken we de ecologische parameters(afb. 9*) dan zien we dat de Witte munt groeit op een substraat dat wat:

- vochtigheid betreft gematigd droog genoemd kan worden.
- voedselrijkdom betreft boven gemiddeld genoemd kan worden.
- zuurgraad betreft rond vijfeneenhalf tot zeven genoemd kan worden.

Verder zullen we de plant aantreffen op zonnige kalkrijke plaatsen.

In Zuid-Limburg, het Maasdal (en het rivierengebied?) heb je de meest kans deze –op de rode lijst staande– plant te vinden.

Organismen op de plant

Diverse insecten bezoeken de bloeiende plant en bevruchten die. De Witte munt zal veel zaden voortbrengen, dit in tegenstelling tot de Wollige munt die bekend is door haar onvolledige vruchtzetting. De Wollige munt heeft ook duidelijk grotere bladeren.

Folklore–Gebruik–Kunst–Mythologie.

Gebruik

-Diverse –gecultiveerde- muntsoorten worden gegeten. Ook de bladeren van de Witte munt zijn geschikt voor consumptie. Gebruik verse blaadjes, gesneden of juist niet voor smaak en/of decoratie van gerechten. Wat te denken van de door een supermarkt aangeprezen *Couscoussalade met witte kaas en verse munt* ?

-Muntsoorten zijn bekend in het gebruik tegen mond- en tandvleesontstekingen en tegen tand- en kiespijn.

Tot slot

Terugkijkend op de inleiding kun je vaststellen dat ik opnieuw met plezier deze plant onder de loep heb genomen. Deze keer is onder het kopje **Folklore–Gebruik–Kunst–Mythologie** weinig te melden. Daarentegen wel de verrassing op 2 september 2020 de Witte munt te vinden onder de vangrail langs een kanaal en strak tegen de verharde weg(foto 10). Als laatste wil ik schrijven: "Geniet van de bloeiende plant, neem de heerlijke geur op, maar laat hem staan !"

Foto 10 'Weg-Witte-Munt'

Tekst : Gerard te Dorsthorst

Afb. foto's: GtD(1,4,5,6,7,10); Flora Batava(2); Flora van Nederland - Wilde planten en hun omgeving online(3,5,8,9)

1. Witte munt	Schijndel	2 sept.	2020
2. Witte munt	Flora Batava - deel 15 – Jan Kops e.a. - 1877		
3. Stengel*	Flora van Nederland - Wilde planten en hun omgeving online		
4. Bladeren kruiswijs	Schijndel	2 sept.	2020
5. Gezaagde bladrand*	Flora van Nederland - Wilde planten en hun omgeving online		
6. Blad bovenkant	Schijndel	2 sept.	2020
7. Blad onderkant	Schijndel	2 sept.	2020
8. Lipbloem*	Flora van Nederland - Wilde planten en hun omgeving online		
9. Ecologische parameters*	Flora van Nederland - Wilde planten en hun omgeving online		
10. 'Weg-Witte-Munt'	Schijndel	2 sept.	2020

* <https://www.floravannederland.nl/planten/wittemunt/>

**Heukels' FLORA van Nederland. Vierentwintigste druk. 2020.

***Ehrh. → Jakob Friedrich Ehrhart is in Zwitserland op 4 nov. 1742 geboren, was leerling van Carl Linnaeus en is 26 juni 1795 in Duitsland gestorven. Hij is directeur van de botanische tuin in Hannover geweest en schreef over plantkunde.